

Ἡ ΖΩΗ ΕΝ ΕΠΑΡΧΙΑΙ

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ὅποιοι ὁμως δὲν εἶδον ἄλλα πυρὰ παρὰ τὰ τοῦ Ἀ-
γίου Ἰωάννου», τὰ θεάτρὰ της, ὅπου βλέπει τις
περισσότερους καλογήρους παρὰ εἰς τὰς λιτανείας
καὶ ὅπου, κατὰ τὰ διαλείμματα, αἱ μεγάλαι κυ-
ριαί περιφέρουσι δίσκον διὰ τὸ ἔλαιον τῆς ἐνοριακῆς
τῶν ἐκκλησίας, τὰ μοναστήριά της «ὅπου αἱ κα-
λογαῖαι κάμνουσι τρόπον, ὥστε νὰ διακρίνηται ἡ
εὐμορφία των, δι' ἐνὸς μικροῦ καὶ κομποῦ κεφαλο-
δέσμου, ἐνὸς καλῶς ἐφηρμοσμένου φορέματος ἀφί-
νοντος τὸν λαιμὸν καὶ τοὺς ὤμους γυμνοῦς, ἀπα-
ράλλακτα ὅπως κάμνουσιν αἱ ἡθοποιοὶ εἰς τὸ θέα-
τρον». Ἀλλαχοῦ μᾶς περιγράφει τὴν παπικὴν Ῥώ-
μην κατὰ τὰς παραχὰς καὶ τὰς ραδιουργίας τῆς
ἐκλογῆς ἐνὸς Πάπα ἢ τὴν Νεάπολιν μὲ τοὺς Λα-
ξαγιέλλους της «τὸν ἀπαισιώτατον συρφετόν, τὴν
ἀηδεστάτην ψώραν, ἣτις ἔχει ποτὲ ἐρπύση ἐπὶ τῆς
ἐπιφανείας τῆς γῆς» ἢ τὴν Βενετίαν καὶ τὰς πα-
ραφροσύνας τῶν ἀπόκρεῶν της αἱ ὅποια διαρκοῦσιν
ἐπὶ ἕξ μῆνας «καὶ καθ' ἃς δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος
ἐξερχόμενος ἄνευ προσωπίδος, οὔτε τοῦ Πάπα ὁ
νοῦντσιος οὔτε ὁ φύλαξ τῶν Καπουκίνων». Ὁλος
ὁ παράξενος ἐκεῖνος κόσμος, ὅταν ἀναγινώσκωμεν
τὰς ἐπιστολάς τοῦ προέδρου de Brosse, παρέρ-
χεται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μας ὡς μία παράκοπος
ὄπτασις. Διὰ νὰ τὸν ἀντιληφθῶμεν καὶ νὰ τὸν κα-
ταλάβωμεν κάλλιον, ἅς τὸν τοποθετήσωμεν ἐντὸς
τῶν παλατιῶν ἐκεῖνων, περὶ ὧν ἐλέγομεν, ἐντὸς τῶν
ἐκκλησιῶν, πλησίον εἰς τὰς κρήνας ἐκεῖνας, ἀναμέ-
σον τῶν ἀγαλμάτων, ἃς ἵδρυσαν οἱ μαθηταὶ καὶ οἱ
ὀπαδοὶ τοῦ Βαρνίνη. Ἐκεῖνο τὸ περίμεσον ἀρμόζει
εἰς αὐτόν· ἐκεῖ καὶ αὐτὸς θὰ μᾶς φανῇ ζωντανώτε-
ρος καὶ εἰς τὰ νεκρὰ ἐκεῖνα καὶ ἀπηρχαιωμένου
πλέον συρμοῦ μνημεῖα θὰ δώσῃ ὀλίγην ζωὴν.

Τὰ πάντα ἡλλαξαν σήμερον, ἡ δὲ Ῥώμη εἶναι
καὶ πάλιν ἐν τῷ ἀνακαινίζεσθαι — ἂν διὰ τὸ καλὸν
της καὶ πρὸς δόξαν της, βραδύτερον θὰ γνωσθῇ. —
Ὅπως δὴ ποτε τώρα ἐρρίφθη εἰς τὸν θορυβώδη βίον
τῆς πολιτικῆς. Ἡ πόλις τῶν Καيسάρων καὶ τῶν
Παπῶν ἔγινεν ἡ πρωτεύουσα ἐνὸς μεγάλου νεωτέ-
ρου Κράτους. Πρέπει νὰ ὑποστῇ τὰς συνεπειάς.
Διὰ νὰ προσαρμόσῃ δὲ αὐτὴν πρὸς τὴν νέαν της
κατάστασιν, κατεδαφίζουσι τὰς παλαιὰς συνοικίας,
ἀνοίγουσιν ὁδούς, κτίζουσιν οἰκίας μεγάλας, ἀλλ' ἀ-
τέχνους. Ἀπὸ τοῦδε εἶναι δύσκολον νὰ εὔρῃ τις
πλέον ἐν Ῥώμῃ τὴν ἡσυχίαν ἐκείνην καὶ τὴν ἀπο-
μόνωσιν, ὅπερ ἀπετέλει ἄλλοτε τὴν κυριωτάτην
τέρψιν τῆς ἐκεῖ διατριβῆς. Ὅσημέραι ἡ πόλις ἀπο-
βάλλει τὴν ἰδιορρυθμίαν της καὶ βέβαιον εἶναι ὅτι
σὺν τῷ χρόνῳ τὸ κακὸν θὰ χειροτερεύσῃ. Ὅσοι
θέλουσιν ἀκόμη νὰ ἀναπνεύσωσι τὸ ἄρωμα τοῦ
παρελθόντος καὶ νὰ ἴδωσι τὴν Ῥώμην πρὶν ἢ γίνῃ
ὀριστικῶς μία μεγάλη πόλις ὁμοία πρὸς πάσας τὰς
ἄλλας, πρέπει νὰ σπεύσωσιν.

Σ. Κ. Σ.

G. Boislien

Πονηρὰ ἐπῆλθον ἡμέραι. Ὅλοι αἱ μουσικαὶ τοῦ
Κράτους διαλύονται χάριν οἰκονομίας. Τὸ κακὸν αἰσθη-
τότερον ἀποβαίνει εἰς τὰς ἐπαρχίας, εἰς τὰς πρωτεύου-
σας τῶν νομῶν ὅσαι ἐναννουρίζοντο δις ἢ τρίς τῆς
ἐβδομάδος ὑπὸ τῶν ἡχῶν τῶν ὀρειχαλκίων ὀργάνων
τῆς μουσικῆς τοῦ συντάγματος. Ὅσοι δὲν ἔζησαν εἰς
ἐπαρχίαν ἐπὶ μακρὸν χρόνον, δὲν δύνανται νὰ ἐννοή-
σουν τὸ προσγινόμενον ἀδίκημα ὑπὸ τῆς ἀπηνόου οἰκο-
νομικῆς ἀνάγκης τοῦ ἔθνους. Ἀτυχεῖς ἐπαρχιωταί,
δι' ἡμᾶς πλέον ἀπέπτῃ πᾶσα καλλιτεχνικὴ ἀπόλαυσις,
πᾶσα εὐφρόσυτος κοινωνικὴ συγκέντρωσις, ἕξ ἧς τόσῃ
ἀνακούφισιν ἤρθετο ἡ ὀνηρὰ καὶ μονότονος ἐπαρχιακὴ
ζωὴ μας. Πόσῃ ἱστορίαν ἀνετίξεως κατέχει ἡ κλα-
σικὴ μουσικὴ τοῦ Συντάγματος μας, πόσας ἀναμνήσεις
διεγείρει! Τί ὑπεφέραμεν ἕως οὔτου νὰ τὴν ἴδωμεν
μεταξὺ μας, ἐμπεδουμένην βαθμηδὸν καὶ καθισταμένην
ἐπὶ τέλους ἀναπόφευκτον ἀνάγκην αὐτῆς τῆς ὑπάρ-
ξεώς μας, καὶ σήμερον τὸ ἰδανικόν μας αὐτό, οὔτως
εἰπεῖν, δι' ὃ ἄνευ ὑπερβολῆς ἀπεδεχόμεθα τὴν ζωὴν
καὶ τοὺς ἀγῶνάς της, ἐπιεικέστερον, ἀνεκτικώτερον.
Πρὸ τοῦ ἀναποφεύκτου αὐτοῦ ἀδικήματος, πρὸ τῆς
πικρᾶς αὐτῆς δυστυχίας, ἔλθετε λοιπὸν μετ' ἐμοῦ,
φίλοι συνεπαρχιωταί, ἵνα δι' ἐνὸς ἐπιβαλλομένου μνη-
μοσύνου ἐνώσωμεν τὰς δεήσεις μας ὑπὲρ τῆς αἰωνίας
ἀναπαύσεως τῶν γλυκυτάτων ἀναμνήσεων τῆς μουσικῆς
τοῦ Συντάγματος μας. Θὰ εἶνε ἡ μόνη παρηγορία,
ἡ δυναμένη νὰ ἐπιχύσῃ ὀλίγον βάλαμον ἐπὶ τῆς με-
γάλης θλίψεως ὧν μας.

Τίς θὰ τὸ πιστεύσῃ ὅτι ὑπῆρξεν ἐποχὴ καθ' ἣν οἱ
πατέρες μας οὐδεμίαν ἡσθάνοντο ἀνάγκην μουσικῆς
ἀπολαύσεως, ἣν ἀποστεροῦμενοι νῦν ἡμεῖς ἐπιστελλόμεν
εἰς τὰς στήλας τῶν ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων συγκινη-
τικὰς ἀνταποκρίσεις, ὁμοθυμῶς διαμαρτυρόμενοι, ὅτι
γινόμεθα θύματα τυραννικῶν νομοσχεδίων, ψηφισμέ-
νων ὑπ' ἀνθρώπων οὐδεμίαν ἰδέαν ἐχόντων περὶ μου-
σικῆς, ὡς μόνου μέσου ἐξευγενίσεως τῆς ἀνθρωπίνης
ψυχῆς; Καὶ ὅμως αὐτὸ τοῦλάχιστον διδάσκει ἡ ἱστο-
ρία. Πρὸ εἰκοσιπέντε ἀκόμη ἐτῶν τὸ ὀλιγώτερον, ὑπῆρ-
ξαν ἄνθρωποι παρ' ἡμῖν, οἵτινες εἰς τὸ πρῶτον ἀνά-
κρουσμα τῆς πρωτοφανοῦς τότε μουσικῆς, ἔστρεψαν
τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν οὐρανόν, ἀπορήσαντες πῶς
ἐνῶ οὔτος ἐξηπλοῦτο διαγωγῆς καὶ γλυκύτατος, ἐμπο-
υ μ. π. οὐ ν. ι. ζ. ε. ν., καὶ οἵτινες ἐννοήσαντες ἐπὶ τέλους
πόθεν προήρχοντο αἱ ἀκατάληπτοι αὐταὶ βρονταί, ἐξή-
πλωσαν ἡρέμα τὰς καπνότητας καὶ τὰ χράμια τῶν πέριξ
τῶν ἀνακρουόντων μουσικῶν, ἐκάθισαν ἐπ' αὐτῶν οἰ-
κογενειακῶς διπλοπόδι, ἀφελέντες εἰς πλήρη προσοχὴν
καὶ ἀφωρίαν κατὰ τὴν πρώτην μουσικὴν των ἀπόλαυσιν.
Καὶ ὑπῆρξεν ἀκόμη ἄνθρωποι, ἕξ ἡμῶν τῶν τοσούτων
καταπληκτικῶς ἐχόντων ἀνεπτυγμένον τὸ αἶσθημα τῆς
μουσικῆς, οἵτινες, ὅταν εἶδον ἀποβιβασθέντας εἰς τὴν
γῆν των ἕκ τινος προσωρισμένου ἀγγλικοῦ σκάφους,
ὁμίλους ἐρυθροφόρων Ἀγγλῶν μὲ τὰ ὀρειχαλκίνα ὀρ-
γανα ὑπὸ μάλης, καὶ τὰ σιδηρὰ ἀναλόγια ἀνὰ χεῖρας,
ἐφαντάσθησαν ὅτι ἡ Ἀγγλία ἐφήρμοζεν ἐμπράκτως τὰς
περὶ κατοχῆς τοῦ ἐλληνικοῦ ἐδάφους ἰδέας καὶ ἀξιώ-
σεις της, ἐκλαβόντες ἀπλούστατα ὡς πολεμικὰς συ-
σκευὰς τὰ μουσικὰ ὄργανα! Καὶ δὲν εἶνε μακρὰν
προσέτι ὁ χρόνος, καθ' ὃν τὸ ὥραϊον φῶλόν μας, ἂν
ἤθελε νὰ παρευρεθῇ εἰς τὰς τακτικὰς ἀνακρούσεις τῆς

μουσικῆς τοῦ Συντάγματος, ἔπρεπε ν' ἀψηφίσῃ τὰς ἡκονισμένας γλώσσας ὁλοκλήρου προληπτικῆς κοινωνίας.

Δὲν θέλω νὰ εἶπω ὅτι τὰ ἀνέκδοτά μου ταῦτα ἀπορρέουν ἐξ ὧλων τῶν ἐπαρχιακῶν πόλεων, ἀλλὰ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον προέρχονται ἐκ τῶν περισσοτέρων, ἄλλως δὲ οὐδεμίαν μορφήν ἀποδίδουσιν εἰς ἡμᾶς, τοὺς σημερινούς ἐπαρχιώτας, ἀφοῦ τοσαύτην ἐπίδοσιν ἔχομεν δεῖξαι πρὸς τὴν μουσικὴν. Τοῦλάχιστον τοῦτο, θὰ ἔπραττε σφάλμα ἀσύγνωστον, ὅστις ἤθελε μᾶς τὸ ἀμφισβητήσῃ, προσκρούων πρὸς αὐτὴν τὴν πραγματικότητά. Τίς, παρευρεθείς ποτὲ ἔστω καὶ εἰς μίαν τῶν κατὰ Πέμπτην καὶ Κυριακὴν συγκεντρώσεων μας πέριξ τῆς ἀνακρουούσης μουσικῆς τοῦ Συντάγματος μας, εἴτε ἐν μέσῳ μικρᾷ χαλικοστρώτου πλατείας πλατισομένης ὑπὸ ἐλίγων καχεκτικῶν δενδρυλλίων, ἢ εἰς τὴν παραθαλάσσιον, ἐκεῖ ὅπου σκορποῦν τοὺς ἀφρούς τῶν τὰ κύματα, καὶ ἀνοίγουν τὰ περὰ τῶν οἰκευομένων γλάροι τῆς θαλάσσης, δὲν αἰσθάνεται τῶρα ἀληθὴ σπαρχμὸν διὰ τὴν σκληρὰν στέρησίν μας; Ἡ περιεκτικὴ ἐκείνη εἰκὼν τῶν ἡθῶν, τῆς ζωῆς, τῶν τρόπων μας, θ' ἀποσβεσθῇ πλέον ἐκ τοῦ μέρους ἐκείνου. Θὰ λείψουν αἱ γλυκαῖαι ἐκεῖναι προσδοκίαι, πῶς νὰ ἐμφανισθῇ ἕκαστος ἐξ ἡμῶν ἀναμέσον τῶν συμπολιτῶν του μὲ τὸ κομψότερον ἔνδυμα, μὲ τὸν πλέον ἐπιτηδευόμενον τρόπον. Τὸ μικρὸν ἐκείνο καφενεῖον, τὸ ὅποιον ἐξήπλου κατὰ τὰ ἀλησμόνητα ἀπογεύματα τοὺς πολυαριθμούς ξυλίνους πάγκους του, καὶ τὰς πολυαριθμότερας καρέκλας του, προσελκύνον ἐκεῖ τὴν ζωὴν καὶ τὸν θόρυβον, θ' ἀπομείνῃ ἐρημητικῶς κλεισμένον εἰς τὸ μέλλον, καὶ τὰ κίονα, καὶ αἱ ἐξέδραι, θὰ ἐγκαταλειφθοῦν εἰς τὴν τύχην τῶν. Οὔτε παρελάσεις ἐπιδεικτικαὶ καὶ πλέον ἀπὸ τοὺς ἀνωτέρους ὑπαλλήλους τῆς πόλεως, ἀπὸ τὸν νομάρχην καὶ τοὺς γραμματεῖς του, ἀπὸ τοὺς δικαστάς, τοὺς εισαγγελεῖς, τοὺς δικηγόρους τοὺς πολυαριθμούς καὶ τοὺς πολυσχόλους, ἀπὸ τοὺς ἱατροὺς τοὺς σοδαροὺς καὶ τοὺς πολυστόφους, ἀπὸ τοὺς σκυφτοὺς δασκάλους, καὶ τοὺς σκεπτικοὺς καθηγητάς, ἀπὸ τοὺς πυκνοὺς ἐμίλους μαθηταρίων καὶ ἀέργων. Οὔτε ἐπιδείξεις πλέον γυναικείων ἐσθῆτων, προσερχομένων ἀπὸ τὴν πρωτεύουσαν, οὔτε ἀνταλλαγαὶ βλεμμάτων διαπύρων, οὔτε μειδιάματα προκλητικὰ, οὔτε πρῶτοπαψιμυθιωμένα, οὔτε ψελλισμοὶ γαλλικῶν ἡρωηρισμένων, οὔτε κομπλιμέντα τρυφερά, οὔτε ἔρωτες τῆς στιγμῆς, οὔτε χρόνιοι ἄλλοι, οὔτε χαιρετισμοὶ τυπικοὶ καὶ ὑποκλίσεις ἐδαφιαῖαι, οὔτε κόκκινα φέσια διαχρυσίζόμενα μὲ μαῦρα καπέλλα, οὔτε συγκινήσεις καὶ ἐκστάσεις, οὔτε σφοδρὰ συζητήσεις, ἂν ἡ μουσικὴ παίζῃ Νόρμαν ἢ Τράβιατον, οὔτε ἀναφωνήσεις θαυμασμοῦ — Τί τρέλλα! τί μαγεῖα! τί ὠραῖα! — οὔτε εἰρωνεῖται καὶ μυκτηρισμοὶ διὰ τὸ φόρεμα τῆς μιᾶς καὶ τὰ γυαλιὰ τοῦ ἄλλου, οὔτε συριγμοὶ χειλέων καὶ κινήσεις κεφαλῶν, καὶ παλμοὶ ῥάδων ρυθμιζομένων μὲ τὸ ἀνακρουόμενον μέλος, οὔτε κροταλισμοὶ στρατιωτικῶν σπαθῶν, οὔτε κολπώσεις λευκῶν ποδιῶν παντοπωλῶν τυχαίως διερχομένων ἀναμέσον τοῦ περιπατοῦντος φιλομούσου πλήθους, οὔτε φωναί, οὔτε γέλωτες, καὶ ἀκράτητοι φλυαρίαι. Οὐδὲν ἐξ αὐτῶν τῶν συνηθισμένων, τῶν στερεοτύπων φαινομένων τῆς μουσικῆς συγκεντρώσεώς μας ἐν τῷ μέλλοντι. Ἀπλουστερὰ θὰ καταστήσῃ ἡ ζωὴ μας, μονοτονώτερος ὁ περιπατὸς μας, ἀνυποφορώτερος ἢ ἐπαρχιακὴ πληθὺς μας. Πόσον εἴμεθα ἄξιοι λύπης, καὶ ὅσοι μάλιστα ἐξ ἡμῶν κατέστημεν ἐκ τῆς μακροχρονίου ἐπιδράσεως τῆς μουσικῆς τοῦ Συντάγματος, μανιώδεις λάτραι τῆς εὐγενούς αὐτῆς θεότητος. Ἀλλ' οὕτως ἠθέλησαν οἱ πατέ-

ρες τοῦ Ἔθνους· οὕτως ἀπαιτεῖ ἡ σκληρὰ ἀνάγκη τῆς οικονομικῆς κρίσεως, τῆς ὁποίας ὁ ἀντίκτυπος ἔθιξε καὶ τὴν καλλιτεχνικὴν ψυχὴν μας, ἐπιβάλλων καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη λιτότητα, μουσικὴν νηστειάν, ὅπως τὴν ὠνόμασεν εἰς συμπολίτης μου. Ὑπομονὴ λοιπόν, ἕως νὰ ἔλθῃ, — τίς οἶδε πότε! — μουσικὸν πάσχα.

ΕΠΑΡΧΙΩΤΗΣ

Αἱ παρὰ τὴν Πνύκα ἀνασκαφαί¹

Τὸ παρὰ τὴν Ἑνεάκρουον ἔδαφος εἶνε γόνιμον νέων ἐκάστοτε εὐρημάτων ἀξιολόγων. Μεταξὺ τῆς σημερινῆς ἀμαξίτης καὶ τῆς ἀρχαίας ὁδοῦ (μεταξὺ Α καὶ Δ τοῦ ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ σχεδιογραφήματος) ἀνεφάνη περὶ τὸ στόμιον φρέατος κατακεχωσμένου λιθόστρωτον καὶ ἐν μιᾷ γωνίᾳ αὐτοῦ ψηφιδωτὸν Ῥωμαϊκὸν καλῶς διατηρούμενον καὶ πολὺ εὐμορφον, παριστάνον γυναῖκα ὀχουμένην ἐπὶ γρυπῶς, τοῦ γνωστοῦ μυθολογικοῦ πτηνοῦ. Παρὰ τὸ φρέαρ τοῦτο κεῖται (οὐχὶ κατὰ χώραν) μέγας πώρινος ὀγκόλιθος, ὅστις κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἀνήκειν εἰς αὐτὴν τὴν Ἑνεάκρουον. Πραγματικῶς ἂν υποθέσωμεν ὅτι ἡ κρήνη ἀποτελεῖτο ἐκ στοᾶς ὀριζοντίας καὶ δύο καθέτων ἐκατέρωθεν, ὁ λίθος οὗτος θὰ ἤρμοξε κάλλιστα εἰς μίαν τῶν γωνιῶν, διότι ὅχι μόνον σφῶς ἐπ' αὐτοῦ διακρίνεται ἡ ἐπιφάνεια, εἰς ἣν προσηρμόζετο ὁ ἕτερος ἐκ τῆς γωνίας λίθος (Anschlussfläche), ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπὶ τῆς μιᾶς πλευρᾶς λοξῶς λελαξευμένη ὑδρορρόη, ἥτις ἔφερε τὸ ὕδωρ εἰς τὸν κρουόν. Ἡ πρὸς τὴν στοᾶν ἐπιφάνεια τοῦ λίθου φέρει λεπτὸν στρεβλὸν στρώμα ἀμμοκονίας καὶ τὸ σπουδαιότερον· ἐπ' αὐτοῦ ἐπικαθίσταται ἕτερα στρώματα ἀλλεπάλληλα σχηματισθέντα προφανῶς ἐκ τοῦ καταρρέοντος ὕδατος, ὡς συμβαίνει τοῦτο σὺν τῷ χρόνῳ καὶ εἰς τοὺς ὑδραγωγούς σωληνας, ἢ ἐσωτερικῇ τῶν ἐποίων ἐπιφάνεια ἀποκτᾷ τοιοῦτοτρόπως τὸ παρ' ἡμῶν λεγόμενον πουρί (γερμαν. Sinte). Ὁ πώρινος λίθος ἦτο τὸ σύνθηρος οἰκοδομίας ὕλικὸν ἐπὶ τοῦ Πεισιστράτου, τὸ μέγεθος δὲ τοῦ εὑρεθέντος μαρτυρεῖ ὅτι ἀνήκειν εἰς σημαντικὸν τι οἰκοδόμημα, καὶ τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο προφανῶς δὲν ἦτο ἄλλο τι ἢ κρήνη, ὡς ἐκ τῶν σημείων τοῦ λίθου ὁλόν γίνεταί, κρήνη ἀνταξία τοῦ μεγάλου ἐκ πωρίων ὀγκολίθων ὑδραγωγείου Β καὶ δι' αὐτὸ προωρισμένη, ἡ κρήνη βεβαίως ἢ Ἑνεάκρουος.

Καὶ παρὰ τὸν βράχον τῆς Πνύκας ὑπὸ τὴν δεξιανήν Α δύο καθαρίζόμενα νῦν τετραγωνικά (6 ποδ. ἑλλ.) ὀρύγματα εἶνε προσσχῆς ἄξια. Πρῶτον μεταξὺ τῶν χωμάτων, δι' ὧν ἐπληρώθησαν ταῦτα, δὲν εὐρέθησαν θραύσματα ἀγγείων, ὡς συνήθως, διότι τὰ χωμάτα ταῦτα δὲν εἶνε χυτὰ (Schutt), ἀλλ' ἐξήλθησαν ἐκ τοῦ φυσικοῦ ἔδαφους ὅταν εἰς μεταγενεστέρους χρόνους ἐσκάθη, καθὼς προανέφερα, βαθυτέρᾳ ἢ δεξιανῇ Α. Δεύτερον, εἰς μέτρων τινῶν βάθος εἰς τὸ ἐν μὲν ὀρύγματι εὐρέθη ἐκ τοῦ βράχου τῆς Πνύκας ἐξερχομένη ὡς τις ὑπόνομος, ἐξ ἧς ἀμέσως ἐξέδραμε πηγὴ μικρὰ ὕδατος. Τὸ δὲ ἕτερον ἐγγὺς ὀρύγμα δεικνύει εἰς τὸν πυθμένα εὐρύτατον κατασκευασμὰ ὥστε δοχεῖον,

(¹) Ἰδὲ σελ. 27.